

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.015.06.2019

02215919

Pan
Zbigniew Mackiewicz
Wójt Gminy Suwałki
ul. Świerkowa 45, 16-400 Suwałki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/050 - Szacowanie szkód łowieckich w uprawach rolnych oraz wypłacenie odszkodowań

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Suwałki ¹ , ul. Świerkowa 45, 16-400 Suwałki
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Mackiewicz – Wójt Gminy Suwałki od 20 listopada 2018 r. Poprzednio, od 14 listopada 2012 r. do 19 listopada 2018 r. Wójtem Gminy Suwałki był Tadeusz Chołko
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie do realizacji zadań związanych z szacowaniem szkód łowieckich w uprawach i płodach rolnych 2. Prawdliwość realizacji procedury szacowania szkód łowieckich w uprawach i płodach rolnych
Okres objęty kontrolą	Od 1 kwietnia 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Mariusz Lenkiewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/116/2019 z 9 września 2019 r. (akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. Ustawa zwana dalej: „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	W Urzędzie od 1 kwietnia do 22 sierpnia 2018 r. w 13 z 15 prowadzonych spraw prawidłowo wykonano zadania w zakresie szacowania szkód łowieckich w uprawach i płodach rolnych. Wykonywane one były jednak przez osobę nieuprawnioną przepisami prawa.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Stworzone w Urzędzie warunki kadrowo-techniczne były odpowiednie do sprawnego realizacji zadań związanych z szacowaniem szkód łowieckich, m.in. dzięki należytemu przeszkoleniu i wyposażeniu odpowiedzialnego za ten zakres obowiązków pracownika. Jednak ustanowienie go przedstawicielem Gminy do szacowania szkód nie było możliwe w świetle art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie ⁴ . Realizując zadania, rzetelnie i zgodnie z przepisami oszacowano wartości odszkodowań w siedmiu z dziewięciu prowadzonych spraw, w których sporządzono protokół z szacowania ostatecznego. W sześciu pozostałych zawarto zaś z wnioskodawcami ugody, na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny ⁵ . Nierzetelne ustalenie wysokości odszkodowania w dwóch sprawach, w jednej z nich wpłynęło na zaniżenie wypłaconego odszkodowania o 269,94 zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Przygotowanie do realizacji zadań związanych z szacowaniem szkód łowieckich w uprawach i plonach
Opis stanu faktycznego	<p>1.1. Gmina Suwałki – w związku z wprowadzonymi w 2018 roku zmianami⁷ Prawa łowieckiego – uczestniczyła w procesie szacowania szkód łowieckich w uprawach i plonach rolnych. W tym okresie na terenie Gminy znajdowało się siedem⁸ obwodów łowieckich o powierzchni wynoszącej od 227,6 ha do 4.930,6 ha, w tym sześć dzierżawionych przez cztery koła łowieckie⁹ i jeden zarządzany przez Nadleśnictwo Suwałki. Powierzchnia użytkowa tych obwodów po wyłączeniach określonych w art. 26 Prawa łowieckiego wynosiła od 223,6 ha do 4.831,7 ha, a ich powierzchnia leśna – od 13,7 ha do 1.923,5 ha. Sześć z nich zaliczało się do kategorii¹⁰ „bardzo słaba” natomiast jeden do kategorii „słaba”.</p> <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 64)</p> <p>1.2. W dokumentacji organizacji wewnętrznej Urzędu nie określono sposobu realizacji zadań dotyczących szacowania szkód. Osobą odpowiedzialną za to zadanie wyznaczył – jak wyjaśnił Wójt Gminy – poprzedni wójt w formie ustnego polecenia służbowego. Zakres czynności tego pracownika nie obejmował zadań z zakresu Prawa łowieckiego, przewidywał natomiast wykonywanie innych czynności zleconych przez wójta lub sekretarza gminy.</p> <p>Wpływające do Urzędu wnioski o szacowanie szkód łowieckich dekretoowano na Referat ds. Inwestycyjnych i Gospodarczych. Pracownik tego Referatu powiadamiał zarządcę (lub dzierżawcę) obwodu łowieckiego i wnioskodawcę o terminie oględzin lub szacowania ostatecznego, dokonywanego przez zespół, o którym mowa w art. 46 ust. 2 Prawa łowieckiego, a następnie uczestniczył w jego pracach i podpisywał wraz z innymi członkami zespołu protokoły oględzin, szacowania ostatecznego lub zawierane umowy ugody. W szacowaniu szkód nie brał udziału przedstawiciel organu wykonawczego utworzonych</p>

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 2033. Ustawa zwana dalej „Prawem łowieckim”.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1145.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 651) oraz ustawa z dnia 15 czerwca 2018 r. o tej samej nazwie (Dz. U. poz. 1507).

⁸ Obwody łowieckie nr: 11, 17, 18, 19, 20, 21 i 29 o łącznej powierzchni 18,2 tys. ha.

⁹ Koła łowieckie „Jedynka”, „Ryś”, „Kuna” i „Szarak”.

¹⁰ Kategoria obwodu łowieckiego określona w art. 26a Prawa łowieckiego uzależniona m.in. od wskaźników liczebności zwierzyny na danym terenie.

w Gminie jednostek pomocniczych, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Stosownie do cz. II.A.3. standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, stanowiących załącznik do Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych¹¹, zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności jednostek, ich poszczególnych komórek organizacyjnych oraz zakres podległości pracowników powinien być określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika. (akta kontroli str. 3-5, 70-72)

Wójt Gminy wyjaśnił, że: „(...) w 2018 roku sytuacja z szacowaniem odszkodowań i zmianą kompetencji w tym zakresie była bardzo dynamiczna. Najpierw z dnia na dzień dowiedzieliśmy się, że nasz przedstawiciel będzie uczestniczył w szacowaniu szkód, a wnioski składane będą do Urzędu, podczas gdy już dwa miesiące później nastąpiła radykalna zmiana i informacja o odebraniu Gminie od 23 sierpnia 2018 r. tych kompetencji. W marcu 2018 r. ówczesny Wójt wyznaczył (w formie ustnego polecenia służbowego) osobę odpowiedzialną, za ten zakres czynności, a w chwili gdy zastanawiano się nad zmianą dokumentów organizacyjnych, nastąpiła ponowna zmiana ustawy.” (akta kontroli str. 70-71)

1.3. Pracownik¹² Urzędu uczestniczący w procesie szacowania szkód łowieckich zajmował się również szacowaniem szkód spowodowanych wystąpieniem suszy.

Wójt Gminy wyjaśnił, że: „(...) w początkowym okresie niezbędne było zapoznanie się z obowiązującymi przepisami i dokumentami w zakresie szacowania szkód łowieckich. Tym niemniej, pracownik nie zgłaszał problemów z tym związanych, a niezwykle pomocni przy szacowaniu okazywali się przedstawiciele kół łowieckich, uczestniczący w sporządzaniu protokołów ze szkody, mający w tej materii większe doświadczenie.” (akta kontroli str. 3-5, 70-71)

Ponadto 9 maja 2018 r. pracownik Urzędu wziął udział w szkoleniu zorganizowanym przez przedstawicieli Nadleśnictwa Suwałki. Na szkoleniu poruszane były m.in. takie zagadnienia, jak przebieg procesu szacowania szkód łowieckich oraz dokumentowanie ustaleń w trakcie oględzin i szacowania ostatecznego. (akta kontroli str. 77-89)

1.4. W Urzędzie zapewniono środki techniczne niezbędne do realizacji zadań związanych z szacowaniem szkód łowieckich. Pracownik odpowiedzialny za ten zakres czynności miał do dyspozycji samochód służbowy w celu dojazdu do miejsc wymagających oględzin wyrządzonej szkody oraz urządzenie (dalmierz laserowy) do wykonywania pomiarów wielkości tej szkody. (akta kontroli str. 72)

1.5. Gmina od 1 kwietnia do 22 sierpnia 2018 r., w związku z uczestnictwem pracownika Urzędu w procesie szacowania szkód łowieckich poniosła koszty wynagrodzenia¹³ i dojazdu pracownika na miejsce wyrządzenia szkody. Szacowany koszt Urzędu poniesiony z tego tytułu, wskazany przez Skarbnika Gminy, wyniósł 2 tys. zł. (akta kontroli str. 74)

1.6. Gmina 6 kwietnia 2018 r. otrzymała od Zastępcy Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Obszarów Rybackich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego wytyczne dotyczące procedury szacowania szkód łowieckich w uprawach i płonach rolnych. Określono w nich m.in., że wniosek o szacowanie szkód właściciel albo posiadacz gruntów rolnych (znajdujących się na terenie Gminy), na których wystąpiła szkoda składa do Wójta Gminy, który z kolei wyznacza przedstawiciela uczestniczącego w szacowaniu szkód. (akta kontroli str. 6-7)

¹¹ Dz. Urz. MF Nr 15, poz.84.

¹² Inspektor zatrudniony w Referacie ds. Inwestycyjnych i Gospodarczych Urzędu.

¹³ Do wyliczeń kosztów wynagrodzenia przyjęto, że pracownik odpowiedzialny za szacowanie szkód łowieckich poświęcił na ten zakres obowiązków 57 godzin z 664 przepracowanych od 1 kwietnia do 22 sierpnia 2018 r.

Stwierdzone nieprawidłowości	<p>Wójt Gminy wyjaśnił, że: „(...) wytyczne były w pełni wystarczające. Pracownik odpowiedzialny za to zadanie – jak wskazała jego bezpośrednia przełożona – nie zgłaszał żadnych problemów w tym zakresie.” (akta kontroli str. 70-71)</p> <p>W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na ustanowieniu pracownika Urzędu przedstawicielem Gminy w szacowaniu szkód łowieckich, co nie zostało przewidziane w art. 46 ust. 2 ustawy Prawo łowieckie, zgodnie z którym powinien nim zostać przedstawiciel organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy (sołectwa)¹⁴.</p> <p>Wójt Gminy wyjaśnił, że: „wybór pracownika Urzędu był przemyślany i chodziło m.in. o maksymalne zapewnienie obiektywności i niezależności w procesie szacowania i niestawianie sołtysów w niezręcznej sytuacji szacowania odszkodowań, często u swoich rodzin czy przyjaciół. Ponadto sołtysi pełnią funkcję społecznie (po wstępnych rozmowach odmawiali szacowania szkód), a wójt nie posiadał narzędzi do przymuszenia sołtysa do wykonania tych czynności.” (akta kontroli str. 2-5, 70-71)</p>
OCENA CZĄSTKOWA	<p>W Urzędzie stworzono warunki kadrowo-techniczne do sprawnego realizacji zadań dotyczących szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych oraz zapewniono osobie odpowiedzialnej za te zadania odpowiednie przygotowanie. Jednakże jej wybór jako przedstawiciela Gminy w szacowaniu takich szkód nie był przewidziany w art. 46 ust. 2 Prawa łowieckiego. W dokumentacji wewnętrznej Urzędu nie określono też sposobu realizacji zadań będących przedmiotem kontroli oraz nie przypisano ich do zakresu obowiązków osoby odpowiedzialnej, co związane było z krótkim okresem obowiązywania przepisów Prawa łowieckiego dotyczących udziału Gminy w szacowaniu szkód oraz nie wpłynęło negatywnie na realizację tych zadań.</p>

OBSZAR

2. Prawdliwość realizacji procedury szacowania szkód łowieckich w uprawach i płodach rolnych

2.1. W Urzędzie nie prowadzono wyodrębnionej ewidencji wniosków rolników o oszacowanie szkody. Całość dokumentacji, która dotyczyła tego zakresu, prowadzona była w oddzielnych segregatorach przez osobę odpowiedzialną za realizację zadania. (akta kontroli str. 72)

2.2. Wójt Gminy poinformował właścicieli i posiadaczy gruntów rolnych położonych na terenie Gminy o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny w uprawach i płodach rolnych poprzez umieszczenie takiej informacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu. Nie udostępniono takiej informacji na stronie internetowej Urzędu.

Wójt Gminy wyjaśnił, że: „rolnicy byli poinformowani o miejscu składania wniosków i nie było przypadków składania skarg do Urzędu z tego tytułu. Nie było również przypadków przekierowywania do nas wniosków z kół łowieckich po złożeniu do nich takiego wniosku.” (akta kontroli str. 70-72)

2.3. Na terenie Gminy od 1 kwietnia do 22 sierpnia 2018 r. rozmiar wyrządzonych przez zwierzynę łowną szkód wyniósł 3,66 ha¹⁵. Wszystkie szkody wyrządzone zostały przez dziki. Najwięcej z nich (98%) powstało na łąkach i pastwiskach¹⁶. (akta kontroli str. 69)

2.4. Do Urzędu Gminy złożono 15 wniosków o szacowanie szkód. Wartość ustalonego odszkodowania w przypadku 11 (73%) wniosków wyniosła łącznie 3.341,53 zł. W pozostałych czterech przypadkach odszkodowania nie przyznano, zawierając z trzema wnioskodawcami bezkosztowe ugody¹⁷ lub wskazując – w jednym przypadku – w protokole

¹⁴ Na dzień prowadzenia czynności kontrolnych na terenie gminy było 49 sołectw.

¹⁵ Określono na podstawie wartości zredukowanej powierzchni upraw określonej w protokołach z szacowania ostatecznego.

¹⁶ Jedna szkoda powstała w uprawie ziemniaka na działce w miejscowości Sobolewo.

¹⁷ Ugody zawierano z wnioskodawcami na 0 zł, jeśli rozmiar szkód był znikomy (0,1–0,2 ha) w stosunku do powierzchni całkowitej uprawy (3–13 ha). W razie sporządzenia protokołu z szacowania ostatecznego miałyby zastosowanie art. 48 pkt 4 Prawa łowieckiego, zgodnie z którym odszkodowanie nie przysługiwałoby.

z szacowania ostatecznego na nieprzysługiwanie odszkodowania w związku z art. 48 pkt 4 Prawa łowieckiego¹⁸. (akta kontroli str. 27, 41, 67-68)

2.5. Gmina nie brała udziału w mediacjach, o których mowa w art. 47 ust. 2 Prawa łowieckiego (obowiązującym do 1 kwietnia 2018 r.). Nie wpłynęły też do Urzędu wnioski o przeprowadzenie takich mediacji dla polubownego rozstrzygnięcia sporu.

(akta kontroli str. 72)

2.6. W przypadku sześciu wniosków (z 15 ogółem) sprawę zakończono zawarciem ugód¹⁹, na podstawie art. 917 i art. 918 Kodeksu cywilnego na łączną kwotę 800 zł. W trzech sprawach wartość ugód wyniosła od 200 zł do 300 zł, a w trzech kolejnych (o których mowa w pkt 2.4. niniejszego wystąpienia pokontrolnego) 0 zł. Sposób rozpatrywania wniosków o szacowanie szkody (tj. sporządzanie protokołów szacowania ostatecznego lub zawieranie ugód z wnioskodawcami) uzależniony był od praktyki stosowanej przez poszczególne koła łowieckie przed 1 kwietnia 2018 r.

(akta kontroli str. 67-68)

Wójt Gminy wyjaśnił, że w celu rzetelnego określenia wysokości odszkodowania wynikającego z umowy ugody „(...) dokonywano pobieżnego szacowania szkody, bez sporządzania protokołu z szacowania ostatecznego, co wynikało z wytycznych Ministra Środowiska.”

(akta kontroli str. 70-71)

W piśmie Ministra Środowiska z 26 kwietnia 2018 r. – przekazanym Gminie w trakcie kontroli NIK²⁰ – wskazano, że: „w związku z licznie pojawiającymi się głosami, związanymi z problemem w realizacji zadań nałożonych przez nowelizację ustawy Prawo łowieckie z dnia 22 marca 2018 r. (...) w kwestii szacowania szkód łowieckich w uprawach i płodach rolnych (...) zwracam się z uprzejmą prośbą, aby przedstawiciele dzierżawców i zarządców obwodów leśnych, zawierali porozumienia z rolnikami, w drodze ugody, poza procedurą dochodzenia odszkodowania wskazaną w ustawie Prawo łowieckie.”

(akta kontroli str. 9, 70-71)

Zdaniem NIK, zawarcie ugody w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania, jakkolwiek dopuszczalne w świetle przepisów Kodeksu cywilnego, powinno być poprzedzone wyliczeniem odszkodowania na zasadach określonych przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych²¹. Zapoznanie się przez poszkodowanego z ustaloną wysokością odszkodowania umożliwiłoby powstanie stosunku prawnego, w tym ewentualnego sporu, co do wysokości odszkodowania, który to spór po ustępstwach stron zakończony winien być umową ugody. Tym samym, zdaniem Izby, zawarte ugody nie spełniały wymogów wynikających z art. 917 Kodeksu cywilnego, ponieważ zawierając je nie udokumentowano istniejącego wcześniej między poszkodowanym a dzierżawcą obwodu stosunku prawnego dotyczącego roszczenia poszkodowanego wynikającego z ustalonej wielkości i wartości szkody. W sprawach tych nie udokumentowano ustępstw wynikających z istniejących sporów prowadzących do zawarcia umowy ugody w świetle tych przepisów. Zgodnie z art. 917 Kodeksu cywilnego przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo aby uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

¹⁸ Kwota odszkodowania byłaby niższa niż wartość 100 kg żyta w przeliczeniu na 1 ha uprawy.

¹⁹ Ugody (zawierane na druku umowy ugody) dotyczyły szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną w obwodach łowieckich nr 17, 18 i 19, dzierżawionych przez Koło Łowieckie „Jedynka”. Pozostałe dziewięć wniosków dotyczyło szkód na terenie obwodów nr 28 i 29, w przypadku których sporządzono protokoły z szacowania ostatecznego.

²⁰ Urząd otrzymał 18 września 2019 r. od przedstawiciela koła łowieckiego, w których stosowane były ugody w sprawach dotyczących szkód łowieckich (drogą elektroniczną) skan zacytowanego pisma Ministra Środowiska.

²¹ Dz. U. Nr 45, poz. 272. Rozporządzenie uchylone 2 października 2018 r., zwane dalej: „rozporządzeniem w sprawie szacowania szkód”.

2.7. W Urzędzie nie posiadano informacji, czy dzierżawca lub zarządca albo poszkodowany korzystał z możliwości odwołania do nadleśniczego, na podstawie art. 46d Prawa łowieckiego. Ponadto w szacowaniu szkód łowieckich nie brali udziału przedstawiciele izb rolniczych. (akta kontroli str. 65-66, 72)

2.8. We wszystkich dziewięciu sprawach, w których dokonywano szacowania ostatecznego, uczestniczyły uprawnione osoby, tj. przedstawiciel Gminy wskazany przez Wójta Gminy, przedstawiciel zarządcy lub dzierżawcy obwodów leśnych oraz poszkodowany wnioskodawca. W żadnym przypadku nie wnoszono zastrzeżeń²² do protokołu oględzin lub szacowania ostatecznego, natomiast w jednym przypadku poszkodowany odmówił podpisania protokołu szacowania ostatecznego, co zostało w nim odnotowane.

(akta kontroli str. 41, 65-68)

2.9. Wszystkie wnioski dotyczące szkód w uprawach i płodach rolnych otrzymane przed 23 sierpnia 2018 r., stosownie do art. 4 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw²³, były rozpatrywane w Urzędzie.

(akta kontroli str. 65-66)

2.10. W Urzędzie prawidłowo realizowano procedurę szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych. Wyjątkiem były dwa przypadki opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. I tak:

- wszystkie (15) przyjęte przez Urząd wnioski zawierały elementy wymagane art. 46 ust. 4 Prawa łowieckiego, tj. imię i nazwisko, adres i telefon wnioskodawcy oraz wskazanie miejsca wyrządzenia szkody i rodzaju uszkodzonej uprawy lub płodu rolnego;
- większość wniosków (10 z 15 ogółem) złożono w terminie trzech dni od stwierdzenia szkody²⁴, określonym w § 1 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szacowania szkód;
- oględziny (w jednym przypadku) i czynności szacowania ostatecznego (w dziewięciu przypadkach) przeprowadzano w terminie wymaganym art. 46 ust. 7 i art. 46c ust. 2 Prawa łowieckiego, przy udziale wnioskodawcy i przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, wskazanych w art. 46 ust. 2 tej ustawy;
- protokoły z oględzin i szacowania ostatecznego sporządzano w trzech jednobrzmiących egzemplarzach²⁵ w dniu przeprowadzania czynności; zawierały one wszystkie elementy określone w art. 46a i art. 46c Prawa łowieckiego;
- wysokość odszkodowania w siedmiu przypadkach (z dziewięciu), w których sporządzono protokół szacowania ostatecznego określono od 161,70 zł do 500,00 zł, tj. rzetelnie i zgodnie z wymogami § 4 ust. 1-4 i 8 rozporządzenia w sprawie szacowania szkód.

(akta kontroli str. 10-63, 65-67)

2.11. Do Urzędu nie wpłynęły skargi dotyczące szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych.

(akta kontroli str. 72)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie w dwóch sprawach, prowadzonych od 1 kwietnia do 22 sierpnia 2018 r. (z 15 ogółem), stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na nierzetelnym oszacowaniu kwoty odszkodowania lub nierzetelnym opisie szkody (mającym wpływ na wysokość odszkodowania).

- a) W protokole z szacowania ostatecznego z 12 kwietnia 2018 r. w sprawie szkody dokonanej przez dziki na działce w miejscowości Sobolewo, zgłoszonej 5 kwietnia 2018 r. zamiast należnej kwoty 269,51 zł, wynikającej z sumy odszkodowania za utracony plon (107,98 zł) i z kosztu doprowadzenia 0,25 ha łąki do stanu pierwotnego (161,53 zł), wskazano 296,51 zł, tj. kwotę o 27 zł wyższą.

²² W protokołach zamieszczano informację o braku zastrzeżeń, w formie „-” lub stwierdzenia „brak uwag”.

²³ Dz. U. poz. 1507.

²⁴ W pozostałych trzech przypadkach złożenie wniosku nastąpiło w terminie od pięciu do dziewięciu dni od stwierdzenia szkody, natomiast w dwóch kolejnych – wniosek nie zawierał daty stwierdzenia szkody.

²⁵ Po jednym egzemplarzu dla wnioskodawcy, przedstawiciela koła łowieckiego i pracownika Urzędu.

Wójt Gminy wyjaśnił, że: „charakter błędu wskazuje na omyłkę osoby sporządzającej protokół (tzw. „czeski błąd”).”

W trakcie kontroli NIK ustalono, że dzierżawca obwodu łowieckiego wypłacił odszkodowanie w kwocie 269,51 zł. Tym samym nierzetelne określenie jego kwoty w protokole z szacowania ostatecznego nie miało dla wnioskodawcy negatywnych skutków finansowych. (akta kontroli str. 20, 65-67, 70-71, 73)

- b) W protokole z szacowania ostatecznego z 14 maja 2018 r. w sprawie szkody dokonanej przez dziki na działce w miejscowości Białe, zgłoszonej 7 maja 2018 r. wysokość odszkodowania obliczono na podstawie kosztów doprowadzenia działki do stanu pierwotnego (300 zł), bez uwzględnienia szacunkowej wartości utraconego plonu, która mogła wynosić 269,94 zł²⁶. Było to niezgodne z § 4 ust. 8 rozporządzenia w sprawie szacowania szkód.

Wójt Gminy wyjaśnił, że „(...) zgodnie z informacją uzyskaną od pracownika odpowiedzialnego za szacowanie szkód oraz przedstawiciela koła łowieckiego, na terenie którego miała miejsce szkoda nie szacowano wartości utraconego plonu, w porozumieniu z rolnikiem, który nie zgłaszał żadnych uwag do protokołu i podpisał go bez uwag. Wynikało to – najprawdopodobniej (...) – z braku dostatecznego porostu trawy, spowodowanym opóźnionym okresem wegetacji.”

W pkt 4 protokołu z szacowania ostatecznego stan i jakość uprawy na łące określono jako „zadawalający” i nie podano przyczyny odstąpienia od szacowania odszkodowania za utracony plon. W trakcie kontroli NIK ustalono, że dzierżawca obwodu łowieckiego wypłacił odszkodowanie w kwocie 300 zł, a poszkodowany nie wniósł odwołania.

(akta kontroli str. 52-54, 65-67, 70-71)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie rzetelnie i zgodnie z przepisami oszacowano wartości odszkodowań w siedmiu z dziewięciu prowadzonych przez Urząd spraw, w których dokonano szacowania ostatecznego, a w sześciu pozostałych z wnioskodawcami zawarto ugody na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego. W dwóch sprawach zaś nierzetelnie oszacowano wysokość odszkodowania lub nierzetelnie opisano powstałą szkodę łowiecką, w konsekwencji czego wysokość wypłaconego odszkodowania w jednej z tych spraw została zaniżona szacunkowo o 269,94 zł.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze zmianą przepisów Prawa łowieckiego, znoszącą z dniem 23 sierpnia 2018 r. obowiązki gmin w zakresie szacowania szkód łowieckich, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

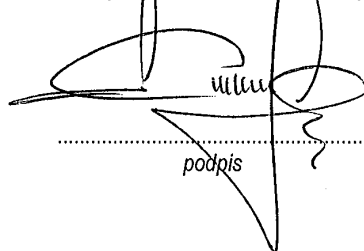
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania.

²⁶ Kwotę oszacowano jako iloczyn powierzchni zredukowanej (0,5 ha), plonu z 1 ha przy zadowalającej jakości uprawy (22 dt.) i ceny rynkowej za 1 dt. plonu (24,54 zł). Cenę rynkową i wartość plonu z 1 ha przyjęto na podstawie protokołów szacowania ostatecznego w innych sprawach z najbardziej zbliżonymi parametrami dotyczącymi zaistniałej szkody, determinującymi wysokość odszkodowania z tytułu utraconego plonu.

Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

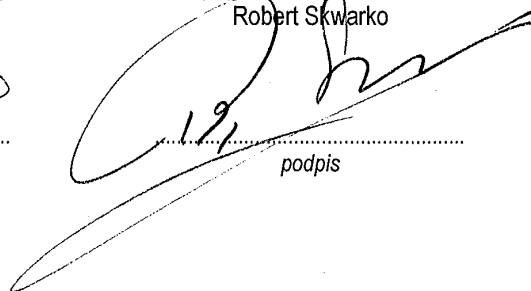
Białystok, 10 października 2019 r.

Kontroler
Mariusz Lenkiewicz
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. p.o. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis